

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku

LGD 410.021.04.2016
P/16/041

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/041 – Opieka nad osobami starszymi w dziennych domach pomocy
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontroler	Zdzisław Stefan Zbierski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/100/2016 z dnia 5 października 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim (kod: 83-200) przy ul. Niepodległości 9 (dalej: „MOPS” lub „Ośrodek”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Grażyna Zarówna, Kierownik MOPS (dalej: „Kierownik”). (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W latach objętych kontrolą, tj. 2014-2016 (I półrocze) w prowadzonym przez MOPS domu dziennego pobytu (dalej: „DDP”) realizowano zadania dotyczące pomocy i aktywizacji osób starszych. Osobom tym zapewniono należyte wsparcie, a przyznawanie tej formy pomocy przebiegało zgodnie z wewnętrznymi uregulowaniami. W DDP prawidłowo rozpoznawano potrzeby osób starszych, zapewniono im ofertę usług dostosowaną do potrzeb (w tym socjalną, edukacyjną, aktywizującą, kulturalno-oświatową i sportowo-rekreacyjną) oraz właściwą opiekę. Dostępność tej formy pomocy oraz sposób kierowania osób starszych do DDP nie budziły zastrzeżeń. DDP zapewniał wystarczającą liczbę miejsc, dobre warunki pobytu, w tym lokalowe, jak również zatrudniał wystarczającą i wykwalifikowaną kadrę. Pobyt w DDP był bezpłatny, a gorący posiłek był dwudaniowy. Pomieszczenia DDP oraz ich otoczenie (infrastruktura) spełniały wymagane warunki techniczne. W DDP prawidłowo opiekowano się podopiecznymi, zaspokajając ich potrzeby bytowe i emocjonalne, na co wskazywały wyniki badań ankietowych. Osobom starszym oferowano również pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych i w załatwianiu spraw urzędowych.

III. Wyniki kontroli

1. Rozpoznanie potrzeb osób starszych w zakresie opieki nad nimi.

Opis stanu faktycznego

1.1. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Pruszcz Gdański na lata 2016-2022 przyjęta została uchwałą Nr XIV/119/2015 Rady Miasta z dnia 22 grudnia 2015 r. Poprzednio obowiązywała, przyjęta uchwałą Rady Miasta z dnia 27 kwietnia 2007 r. Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Pruszcz Gdański na lata 2007-2013.

Przepis art. 16b ust. 1 ustawy o pomocy społecznej¹ stanowi, że strategię rozwiązywania problemów społecznych opracowuje gmina.

¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, ze zm.).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zawierała wszystkie elementy wymienione w art. 16b ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, tj. diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią oraz określenie: celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii i jej ram finansowych, wskaźników realizacji działań. Strategia składała się z czterech części, z tego: (a) wprowadzającej (organizacja i uwarunkowania zewnętrzne, w tym prawne i strategiczno-programowe), (b) diagnostyczno-analitycznej (diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej, w tym analiza źródeł zastanych i wywołanych, identyfikacja mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej, analiza SWOT m.in. w obszarze demografia, w tym starość, pomoc społeczna, w tym niepełnosprawność, kapitał społeczny i ludzki), (c) programowej (założenia polityki społecznej miasta na kolejne lata ujęte w formie: misji, celów strategicznych, celów operacyjnych, kierunków działań, podmiotów realizujących i współdziałających w realizacji, źródeł finansowania, czasu realizacji, sposobu wdrożenia i prowadzenia monitoringu realizacji, w tym wskaźników monitoringowych) oraz (d) końcowej (uwagi).

Zgodnie z art. 110 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii został MOPS.

Strategia uwzględniała w szczególności zagadnienia związane z formami pomocy wymienionymi m.in. w art. 51 ustawy o pomocy społecznej, tj. zawierała cele i działania nakierowane na wspieranie, opiekę i aktywizację osób starszych, przewidywała długofalowe wspieranie rozwoju i finansowanie ośrodków wsparcia (DDP), a także identyfikowała niekorzystne tendencje demograficzne oraz określała działania mające na celu złagodzenie ich negatywnych skutków.

W ramach celu strategicznego nr 3. Zwiększenie udziału osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym, ww. Strategia określała (w zakresie dotyczącym seniorów) m.in.:

- a) Cel operacyjny nr 1. Usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki.
- b) Kierunki działań dla celu operacyjnego nr 1:
 - monitorowanie osób starszych potrzebujących wsparcia z systemu pomocy społecznej,
 - udzielanie przez MOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym,
 - prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi,
 - poprawa dostępności i jakości usług opiekuńczych obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem osób starszych przewlekłe chorych,
 - rozwijanie aktywnych i zdrowych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze – zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych, w tym poprzez organizowanie cyklicznych imprez, spotkań integracyjnych, wycieczek oraz zajęcia w placówkach wsparcia dziennego np. w DDP,
 - zwiększenie dostępu osób starszych do informacji o możliwych formach wsparcia,
 - podejmowanie działań mających na celu uwrażliwienie społeczności lokalnej na problemy ludzi starszych,
 - współpracę z Uniwersytetem Trzeciego Wieku, klubami seniora i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych,
 - pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze.
- c) Czas realizacji zadań: działania ciągłe w latach 2016-2022.

- d) Podmioty odpowiedzialne za realizację działań: Burmistrz, Rada Miasta, Urząd Miasta, MOPS – DDP, publiczne placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne.
- e) Partnerzy w realizacji działań: (m.in.) Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON), Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Uniwersytet Trzeciego Wieku (UTW), Środowiskowy Dom Samopomocy, Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ), niepubliczne placówki oświatowe, szkoły ponadgimnazjalne, ośrodki wsparcia, placówki ochrony zdrowia, placówki świadczące usługi rehabilitacyjne, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe, społeczność lokalna.
- f) Źródła finansowania zadań: (m.in.) budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, PFRON, fundusze zewnętrzne, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.
- g) Wskaźniki monitoringowe:
 - liczba osób starszych i osób dotkniętych niepełnosprawnością w mieście objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
 - liczba osób objętych usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi,
 - liczba dostępnych w mieście inicjatyw wspierających aktywność społeczną osób starszych np. UTW, DDP,
 - liczba osób starszych i niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia DDP,
 - liczba osób uczestniczących w WTZ, zatrudnionych w zakładach aktywności zawodowej i spółdzielniach socjalnych,
 - liczba osób objętych wsparciem w ramach domu pomocy społecznej.
- h) Prognoza zmian: Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do: zwiększenia udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym, podniesienia jakości świadczonych usług, podniesienia jakości funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania.

Strategia zakładała ponadto, że prowadzony będzie monitoring zapisów strategicznych polegający na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, a do oceny stopnia ich wdrożenia wykorzystane zostaną ww. wskaźniki monitoringowe.

Zdaniem NIK, opisowy (nieparametryczny) sposób oceny realizacji działań ujętych w Strategii (brak mierników, harmonogramu, częstotliwości oceny) powoduje, że dokument ten – mimo, że prawidłowo identyfikuje główne problemy, ma charakter formalny, spełniający obowiązek wynikający z art. 16b ustawy o pomocy społecznej.

(dowód: akta kontroli str. 52-149)

W I półroczu 2016 r. MOPS, jako koordynator realizacji działań wyznaczonych w Strategii, otrzymywał od jej realizatorów m.in. sprawozdania merytoryczne i finansowe z prowadzonej działalności (Centrum Kultury i Sportu, Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna), zawarte przez Urząd Miasta umowy („Edukacja i aktywność seniora” z Fundacją Pomocy Społecznej, „Rehabilitacja tańcem” z Polskim Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów), a także na bieżąco pozostawał z nimi w kontakcie.

W ww. okresie na przygotowane 35 miejsc, do DDP uczęszczało ogółem 28 osób (21 kobiet i 7 mężczyzn). DDP zorganizował dla nich m.in. spotkania z psychologiem („Pozytywny aspekt późnej dorosłości”, „Promocja aktywnego życia seniora”, „Gerontologia – mistyczny proces starzenia”), funkcjonariuszem policji („Jak ustrzec się przed oszustem”), obchody Dnia: Babci i Dziadka, Matki,

Ziemi, Wielkanoc, jednodniową wycieczkę do Gniewina (wieża widokowa), zabawę plenerową na Powitanie Lata (we współpracy z przedszkolami i szkołami oraz Związkiem Emerytów i Rencistów „Solidarność”). Ponadto, prowadzona codziennie terapia zajęciowa (m.in. gimnastyka, aktywność umysłowa) została poszerzona o zajęcia ruchowe (przy pomocy Fit Parku powstałego na terenie MOPS).

(dowód: akta kontroli str. 150-167)

1.2. Uchwałą Nr XVI/143/2016 Rady Miasta z dnia 29 lutego 2016 r. utworzono Radę Seniorów Miasta Pruszcz Gdański oraz nadano jej Statut. W Statucie określono, że Rada Seniorów współpracuje z organami miasta we wszystkich obszarach dotyczących osób starszych, m.in. integracji i wspierania środowiska osób starszych oraz reprezentowania zbiorowych interesów tych osób na zewnątrz, wspierania aktywności osób starszych, profilaktyki i promocji zdrowia seniorów, zapobiegania marginalizacji i przełamywania stereotypów dotyczących osób starszych, zapewnienia osobom starszym dostępu do edukacji i kultury, a także dążenia do odtworzenia i umocnienia międzypokoleniowych więzi społecznych.

Wybór członków Rady Seniorów na okres I kadencji (2016-2020) ogłoszony został zarządzeniem Nr 432/2016 Burmistrza Miasta z dnia 14 września 2016 r. (w skład Rady wchodziło dziewięciu członków).

(dowód: akta kontroli str. 168-177)

1.3. Spośród form pomocy wymienionych w art. 50-54 ustawy o pomocy społecznej, na terenie miasta dostępne były: usługi opiekuńcze, mieszkania chronione oraz ośrodki wsparcia, w tym DDP. Nie prowadzono natomiast: specjalistycznych usług opiekuńczych, rodzinnego domu pomocy oraz domu pomocy społecznej (z tym, że osoby takie kierowano do domów pomocy społecznej znajdujących się na terenie innych gmin).

(dowód: akta kontroli str. 25-48, 178-185)

Kierownik MOPS wyjaśniła, że w celu rozeznania skali potrzeb osób starszych w zakresie korzystania z form pomocy wymienionych w art. 50-54 ustawy o pomocy społecznej, MOPS podejmował m.in. następujące działania:

- prowadził monitoring sytuacji zdrowotnej, rodzinnej, mieszkaniowej i materialnej osób starszych w zakresie potrzeb i ich zabezpieczenia oraz zapewnienia opieki,
- prowadził monitoring sytuacji osób bezdomnych, szczególnie w okresie jesienno-zimowym, w godzinach porannych i wieczornych oraz w weekendy (ocena stanu zagrożenia życia i zdrowia prowadzona przez pracowników socjalnych),
- występował do organizacji pozarządowych i przychodni zdrowia oraz utrzymywał stałą współpracę w zakresie pozyskiwania informacji o osobach potrzebujących wsparcia (pielęgniarka środowiskowa, lekarz rodzinny, pogotowie ratunkowe, pracownicy szpitali),
- kierował apele do mieszkańców i instytucji w formie plakatów i ulotek o wyczerpie na osoby w potrzebie i zgłaszanie sytuacji wymagających pomocy MOPS (szczególnie w okresie zimy oraz upałów letnich),
- nawiązywał kontakty z członkami rodzin w przypadku osób samotnie zamieszkujących oraz utrzymywał kontakt z sąsiadami oraz osobami znajomymi osób starszych (z zachowaniem szczególnej ostrożności z względu na przypadki gróźb stosowanych wobec pracowników socjalnych dotyczących naruszenia spokoju domowego),
- współpracował z Kościołami, Spółdzielniami Mieszkaniowymi, Urzędem Miasta, Radnymi Rady Miasta, Zakładem Nieruchomości Komunalnych, Policją, Strażą Miejską, Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji oraz Polskim Związkiem Działkowców.

(dowód: akta kontroli str. 186-190)

Według sprawozdania MPiPS-03 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej, MOPS w badanym okresie świadczył i prowadził odpowiednio:

- usługi opiekuńcze, tj. w 2014 r. dla 44 osób w wymiarze 6.294 godzin, w 2015 r. dla 54 osób w wymiarze 7.290 godzin, a w I półroczu 2016 r. dla 43 osób w wymiarze 3.942 godzin (ustalony zarządzeniem Kierownika MOPS koszt odpłatności za usługi opiekuńcze w ww. okresie wynosił 14 zł za godzinę),
- DDP, tj. w 2014 r. dla 27 osób przy średnim wydatku na osobę wynoszącym 1.391 zł miesięcznie, w 2015 r. dla 30 osób przy średnim wydatku miesięcznym w kwocie 1.221 zł, a w I półroczu 2016 r. dla 28 osób przy średnim miesięcznym wydatku – 1.228 zł (w ww. okresie nie było osób oczekujących na miejsce),
- mieszkania chronione, tj. w 2014 r. dla 2 osób, w 2015 r. dla 3 osób, a w I półroczu 2016 r. dla 2 osób (w ww. okresie dostępne były 3 mieszkania, nie było osób oczekujących, a ustalony zarządzeniem Kierownika MOPS koszt utrzymania w mieszkaniu chronionym wynosił 311 zł za osobę),
- domy pomocy społecznej, tj. w latach 2014-2016 (I półrocze) przebywały 34 osoby (dotyczy osób skierowanych przez MOPS do domów pomocy społecznej prowadzonych przez inne jednostki samorządu terytorialnego).

(dowód: akta kontroli str. 25-48, 178-185)

Kierownik MOPS wyjaśniła, że dotychczas nie było zgłoszeń od osób oczekujących pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych, zgłaszały się jedynie osoby oczekujące pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi dostosowanymi do szczególnych potrzeb wynikających z rodzajów schorzenia (autyzm). Ponadto, świadczone przez MOPS usługi opiekuńcze zapewniają zaspokojenie podstawowych potrzeb osób wymagających wsparcia w ich miejscu zamieszkania. Organizowana jest również pomoc rodziny zamieszkałej oddzielnie oraz pomoc sąsiedzka. Ww. pomoc w uzasadnionych przypadkach uzupełniana jest specjalistycznym wsparciem m.in. w formie kierowania do ośrodków wsparcia MOPS (mieszkanie chronione, DDP) oraz pomocy w umieszczaniu w zakładach opiekuńczo-leczniczych.

MOPS nie prowadził rodzinnego domu pomocy, ponieważ jest to forma usług opiekuńczych i bytowych świadczonych całodobowo przez osobę fizyczną lub organizację pożytku publicznego (dotychczas nie zgłaszały się osoby/organizacje chętne do świadczenia ww. formy pomocy).

MOPS aktualnie opłaca pobyt dla 31 osób umieszczonych w domach pomocy społecznej. Ośrodek w 2012 r. nie umieścił tam żadnej osoby, w 2013 r. i w 2014 r. zostały umieszczone po 4 osoby, w 2015 r. 1 osoba, a w 2016 r. 4 osoby. Osoby wymagające całodobowej opieki były kierowane do domów pomocy społecznej niezwłocznie po skompletowaniu dokumentów – nie było trudności w tym zakresie. MOPS korzysta z istniejącej na terenie innych powiatów infrastruktury (łącznie w województwie funkcjonuje 59 domów pomocy społecznej dla osób dorosłych), tak więc tworzenie placówki danego typu dla znikomej liczby kierowanych osób nie znajduje uzasadnienia. Ponadto, w województwie pomorskim znajduje się 58 placówek prywatnych zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekłe chorym lub w podeszłym wieku.

(dowód: akta kontroli str.186-190)

1.4. Miasto przygotowało za rok 2014 i 2015 ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej, o której mowa w art. 16a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Dokumenty te zawierały elementy

wymienione w art. 16a ust. 1-3 ww. ustawy, tj. zasoby obejmujące: infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe, nakłady finansowe i zadania pomocy społecznej oraz oceny obejmujące: osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów i ich rozkład ilościowy.

Kierownik MOPS złożył Radzie Miasta coroczne sprawozdanie z działalności Ośrodka (tj. za rok 2014 i 2015) oraz przedstawił potrzeby w zakresie pomocy społecznej, o których mowa w art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej, w tym związane z działaniami nakierowanymi na wspieranie, opiekę i aktywizację osób starszych (DDP).

W badanym okresie Rada Miasta, zgodnie z art. 110 ust. 10 ustawy o pomocy społecznej, uchwałą Nr XL/374/2014 z dnia 6 lutego 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania, skierowała do realizacji przez MOPS lokalny program pomocy społecznej pn. „Pomoc gminy w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”. Celem programu było ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji. Program posiadał finansowanie ze środków własnych gminy oraz dotacji z budżetu państwa (program nie obejmował działań na rzecz osób starszych).

Miasto nie opracowało projektów socjalnych, o których mowa w art. 17 ust. 2 pkt 3a ustawy o pomocy społecznej (nieobowiązkowe zadanie własne gminy).

(dowód: akta kontroli str. 205-252)

1.5. Zgodnie ze schematem organizacyjnym MOPS, Ośrodkiem kierował jego kierownik przy pomocy dwóch zastępców i głównego księgowego (DDP znajdował się w pionie zastępcy kierownika ds. pomocy instytucjonalnej). Według stanu na 30 czerwca 2016 r. MOPS zatrudniał ogółem 46 osób. W latach 2014-2016 (I półrocze) MOPS posiadał 12, a od połowy 2015 r. 13 etatów dla pracowników socjalnych, na których zatrudnionych było 12 pracowników (na 30 czerwca 2016 r. – 10). Pracownicy socjalni posiadali kwalifikacje, o których mowa w art. 116 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. W tym samym okresie liczba rodzin i osób samotnie gospodarujących (gospodarstw domowych) objętych pomocą socjalną wynosiła odpowiednio: 455, 572 i 391. Zgodnie z brzmieniem art. 110 ust. 11 ww. ustawy (obowiązującym od 1 stycznia 2015 r.) MOPS zatrudniał pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

(dowód: akta kontroli str. 191, 193-195)

1.6. Informacja o formach pomocy wymienionych w art. 50-54 ustawy o pomocy społecznej, w tym dla osób starszych, dostępna była m.in. w formie elektronicznej na stronie internetowej MOPS (www.mopspruszczgdanski.pl), w Biuletynie Informacji Publicznej (www.bipmopspruszczgdanski.pl), w zakładce (samorządowe jednostki: MOPS) na stronie Urzędu Miasta (www.urzadmiastapruszczgdanski.pl), a także w formie papierowej (ulotki informacyjne) dostępnej w MOPS oraz w podmiotach z MOPS współpracujących. Ww. źródła zawierały informacje, w tym dotyczące DDP, o formach i miejscu pomocy, rodzaju udzielanych świadczeń, realizowanych programach, warunkach ubiegania się o pomoc, kryteriach jej przyznawania, niezbędnych dokumentach oraz o adresie, formie kontaktu i godzinach urzędowania MOPS.

MOPS nie posiadał informacji o ewentualnych skargach kierowanych do Urzędu Miasta lub innych organów na brak dostatecznej informacji o swojej dostępności dla zainteresowanych.

(dowód: akta kontroli str. 196-204)

1.7. W okresie objętym kontrolą w MOPS przeprowadzone zostały cztery kontrole zewnętrzne oraz jeden audyt wewnętrzny w zakresie obejmującym m.in. opiekę nad osobami starszymi. Kontrole dotyczące stanu sanitarnego stołówki MOPS (DDP) przeprowadził Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pruszczu Gdańskim, a audyt (w 2016 r.) dotyczący bezpieczeństwa zdrowotnego żywności przeprowadził (powołany i działający w MOPS) Zespół ds. wdrażania i utrzymania stałych procedur na podstawie HACCP. W wyniku ww. kontroli oraz audytu nie stwierdzono nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 192)

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie rozpoznanie potrzeb osób starszych w zakresie opieki nad nimi.

2. Kierowanie osób starszych do DDP oraz dostępność tej formy pomocy.

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym DDP wprowadzonym zarządzeniem Kierownika MOPS z dnia 31 grudnia 2015 r. oraz poprzednio obowiązującym, tj. wprowadzonym zarządzeniem Kierownika MOPS z dnia 27 lipca 2004 r., kwalifikację i skierowanie do DDP prowadził MOPS w trybie obowiązującym dla przyznawania świadczeń z pomocy społecznej. Pobyt w DDP był bezpłatny, a pomocy udzielano ze względu na wiek, chorobę, niepełnosprawność, samotność lub inną przyczynę.

Uchwałą Nr XXIX/295/2005 Rady Miasta z dnia 23 lutego 2005 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za usługę w postaci gorącego posiłku, ustalono wysokość tego świadczenia dla osób skierowanych do DDP (tj. wysokość zwrotu wydatków w % ustalona od wartości kosztu posiłku jako pochodna dochodu na osobę wg kryterium dochodowego).

W okresie objętym kontrolą MOPS wydał łącznie 74 decyzje o skierowaniu osób do DDP, z tego w 2014 r. – 30 decyzji, w 2015 r. – 38 decyzji, a w I połowie 2016 r. – 6 decyzji. W ww. okresie nie wydano decyzji odmownych.

(dowód: akta kontroli str. 14-23, 49-51, 253)

Badanie wybranej próby 20 spraw (po 10 z lat 2014-2015) wykazało co następuje:

2.1. We wszystkich przypadkach osoby skierowane przez MOPS do DDP złożyły pisemny wniosek o przyjęcie. Osoby te spełniały kryteria formalne dla mieszkańców miasta potrzebujących pomocy określone w Regulaminie organizacyjnym DDP (wiek, choroba, niepełnosprawność, samotność).

2.2. We wszystkich przypadkach MOPS rozpoznał sytuację wnioskodawcy oraz przeprowadził rodzinny wywiad środowiskowy, o którym mowa w art. 107 ustawy o pomocy społecznej, zawierający m.in. informacje o sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej, mieszkaniowej i zdrowotnej wnioskodawcy. W aktach spraw znajdowały się dokumenty poświadczające te informacje, tj. decyzje organów emerytalno-rentowych, orzeczenia o niepełnosprawności, oświadczenia o sytuacji materialnej i rodzinnej, zaświadczenia lekarskie o stanie zdrowia. Wywiady przeprowadzono w terminie określonym w § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy

i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego², tj. w terminie 14 dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o konieczności jego przeprowadzenia. Wszystkie wywiady zostały zaktualizowane zgodnie z przepisem art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, tj. nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

2.3. Wydane przez MOPS decyzje administracyjne spełniały wymogi określone w art. 107 § 1 i 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego³ (dalej: „Kpa”). Decyzje te zawierały pouczenie o przysługującym stronie trybie odwoławczym (art. 127 § 1 Kpa) oraz o obowiązku niezwłocznego poinformowania MOPS o każdej zmianie sytuacji, która wiąże się z podstawą do przyznania świadczeń (art. 109 ustawy o pomocy społecznej). Ponadto, w podstawie prawnej ww. decyzji przywołane zostały właściwe przepisy ustawy o pomocy społecznej.

2.4. We wszystkich decyzjach MOPS prawidłowo wyliczył wysokość odpłatności za gorący posiłek dla każdej z osób korzystających ze świadczenia. Wysokość ustalonej opłaty za posiłek określona była w decyzji administracyjnej wydanej na podstawie przepisów Kpa, w związku z przepisami ustawy o pomocy społecznej i rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych⁴ oraz w oparciu o uchwałę Rady Miasta w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za usługę w postaci gorącego posiłku.

2.5. Postępowania w sprawie skierowania osób starszych do DDP przeprowadzone zostały z zachowaniem terminów określonych w art. 35 i art. 36 Kpa. Nie było przypadku zaskarżenia decyzji MOPS przez stronę postępowania.

2.6. Pobyt w DDP był bezpłatny. Natomiast, w przypadku decyzji przyznających posiłek, MOPS wydał 14 decyzji (dla 11 osób) zmniejszających odpłatność oraz trzy decyzje (dla trzech osób) całkowicie zwalniające z opłat. Przyczyną zmniejszenia odpłatności za ww. świadczenia była wysokość dochodu.

2.7. MOPS nie prowadził działań windykacyjnych (o których mowa w art. 104 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej) wobec osób korzystających z posiłków, ponieważ nie posiadał zaległości w opłatach.

2.8. Nie stwierdzono przypadku wydania decyzji kierującej do DDP w zastępstwie złożonego do MOPS wniosku o inną formę pomocy wymienioną w art. 50-54 ustawy o pomocy społecznej.

2.9. Nie odnotowano przypadku nieudzielenia pomocy w ramach DDP z powodu braku miejsca lub środków finansowych.

(dowód: akta kontroli str. 14-23, 46-48, 255-263)

2.10. W badanym okresie MOPS nie wydał żadnej decyzji administracyjnej odmawiającej osobie wnioskującej przyznania wsparcia w ramach DDP.

(dowód: akta kontroli str. 24-263)

2.11. W latach 2013-2015 całkowita liczba osób korzystających ze wsparcia w ramach DDP oraz ich rotacja w roku wynosiła odpowiednio: w 2013 r. – 40 osób, przy rotacji – 15,0%, w 2014 r. – 27 osób, rotacja – 11,1% oraz w 2015 r. – 30 osób, rotacja – 26,7%.

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. poz. 712). – uchylone z dniem 11 września 2016 r.

³ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23, ze zm.).

⁴ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. poz. 823) – uchylone z dniem 1 października 2015 r. oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. poz. 1058).

W okresie objętym kontrolą MOPS nie wprowadził list osób oczekujących na DDP ponieważ nie było osób oczekujących na takie świadczenie.

(dowód: akta kontroli str.48, 254)

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie kierowanie osób starszych do DDP oraz dostępność tej formy pomocy.

3. Zapewnienie należytej opieki osobom starszym w DDP.

Opis stanu
faktycznego

3.1. Zgodnie ze Statutem MOPS, wchodzący w skład Ośrodka DDP powołany został uchwałą Nr XVII/92/95 Rady Miasta Pruszcz Gdański z dnia 30 czerwca 1995 r.

W uchwale określono, że DDP tworzy się z dniem 1 września 1995 r. w celu zaspokojenia zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej w zakresie świadczeń pomocy społecznej. Według ww. Statutu, MOPS był jednostką budżetową Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański, a podstawą jego gospodarki finansowej był roczny plan finansowy.

DDP posiadał Regulamin organizacyjny wprowadzony zarządzeniem Nr 34/2015 Kierownika MOPS z dnia 31 grudnia 2015 r. Poprzednio obowiązujący Regulamin wprowadzony został zarządzeniem Nr 4/2004 Kierownika MOPS z dnia 27 lipca 2004 r. W ww. Regulaminach określono m.in., że DDP ma swoją siedzibę w budynku MOPS (i jako jego komórka organizacyjna wchodzi w skład Sekcji Pomocy Instytucjonalnej), że kwalifikację i skierowanie do DDP prowadzi MOPS w trybie obowiązującym dla przyznawania świadczeń z pomocy społecznej oraz, że DDP dysponuje 35 miejscami i czynny jest codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 15.00. Ponadto, w celach i zadaniach DDP zapisano, że:

- a) jest ośrodkiem wsparcia dla mieszkańców Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański, którzy ze względu na wiek, chorobę, niepełnosprawność, samotność lub inną przyczynę potrzebują pomocy oraz, że zaspokaja potrzeby uczestników zajęć w zakresie: jednego gorącego posiłku, usług pielęgnacyjno-higienicznych, pomocy w załatwianiu spraw socjalno-bytowych, poradnictwa prawnego i psychologicznego, kulturalno-rekreacyjnym, terapii zajęciowej, a pobyt w nim jest bezpłatny,
- b) podejmuje działania służące utrzymaniu ludzi starszych w dobrej sprawności psychofizycznej (poprzez ogólnousprawniające formy terapii i profilaktykę), że przeciwdziała instytucjonalizacji i marginalizacji oraz, że udziela pomocy w załatwianiu spraw osobistych i urzędowych, porad i wsparcia, a także umożliwia realizację potrzeb kulturalnych, rekreacyjnych, towarzyskich, rozbudzanie zainteresowań, utrzymanie aktywności i organizowanie czasu wolnego oraz treningów umiejętności samoobsługi jako formy aktywizacji i podnoszenia sprawności.

W ramach praw i obowiązków uczestników DDP określono m.in., że:

- przebywają oni w DDP dobrowolnie i sami mogą z jego usług zrezygnować,
- w czasie pobytu w DDP mogą wychodzić (po zgłoszeniu) poza jego teren,
- mają prawo do organizowania samorządu (reprezentowanego przez Radę DDP),
- zabronione jest spożywanie i przebywanie pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających oraz palenie tytoniu.

(dowód: akta kontroli str. 4-23)

3.2. W latach 2014-2016 (I półrocze) DDP był finansowany wyłącznie ze środków budżetu gminy. Na 2014 r. plan finansowy DDP wynosił 517,1 tys. zł, na 2015 r.

odpowiednio 548,6 tys. zł, a na 2016 r. – 563,3 tys. zł. W ww. okresie nie było przypadku nie uwzględnienia przez gminę potrzeb finansowych DDP w zakresie inwestycji, remontów, zakupów wyposażenia lub organizacji różnego rodzaju imprez. Zgłoszone do projektu uchwały budżetowej potrzeby finansowe DDP odpowiadały wielkości środków finansowych przyjętych w uchwale. Ww. plan finansowy DDP wykonany został odpowiednio: w 2014 r. w wysokości 450,8 tys. zł (tj. w 87,2%), w 2015 r. w kwocie 439,7 tys. zł (80,1%), a w I półroczu 2016 r. – 206,3 tys. zł (36,6%).

(dowód: akta kontroli str. 24-45)

3.3. W okresie objętym kontrolą MOPS nie zlecał prowadzenia DDP organizacjom pożytku publicznego ani podmiotom prowadzącym działalność w zakresie pomocy społecznej.

(dowód: akta kontroli str. 4-23, 25-45)

3.4.1. Według sprawozdań z działalności MOPS, DDP świadczył m.in. usługi w zakresie pielęgnacyjno-higienicznym (masaże, rowerek, miniatlas i inny sprzęt do wzmacniania kręgosłupa i kończyn), kulturalno-edukacyjnym (spektakle, projekcje, dyskusje, wyjazdy, warsztaty filmowe), pomocy w załatwianiu spraw socjalno-bytowych, poradnictwa prawnego i psychologicznego (rozmowy indywidualne i grupowe) oraz terapii zajęciowej (zajęcia kulinarne, plastyczne, integracyjne, gimnastyka), a także zapewniał jeden gorący posiłek dziennie.

MOPS nie oferował uczestnikom DDP wsparcia, w tym gorących posiłków w soboty, niedziele i święta.

Na terenie DDP nie organizowano imprez, podczas których prowadzona jest sprzedaż bezpośrednia.

(dowód: akta kontroli str. 264-315)

3.4.2. Na podstawie oględzin infrastruktury DDP stwierdzono, że:

- DDP mieścił się na pierwszym poziomie budynku MOPS,
- do budynku MOPS, w tym DDP prowadziło pięć wejść, w tym wejście do MOPS i wejście do DDP zapewniały dostęp dla osób niepełnosprawnych (§ 16 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie⁵),
- furtki i brama w ogrodzeniu posesji nie utrudniały dostępu do budynku osobom niepełnosprawnym, w tym poruszającym się na wózku inwalidzkim (§ 42 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia),
- wejścia do budynku umożliwiały dogodne warunki ruchu, w tym osobom o ograniczonej sprawności ruchowej (§ 61 ust.1, § 62 ust 1 i 3 ww. rozporządzenia),
- dostęp do pomieszczeń DDP zapewniały schody i pochylnia (§ 66, § 71 ww. rozporządzenia),
- pomieszczenia DDP dla seniorów były dostępne, przystosowane do ruchu osób niepełnosprawnych i pozbawione progów (§ 74, § 75 ust. 1-3 ww. rozporządzenia),
- co najmniej jedno z pomieszczeń higienicznosanitarnych przystosowane było do potrzeb osób niepełnosprawnych (§ 86 ww. rozporządzenia).

(dowód: akta kontroli str. 323-324)

3.4.3. Oględziny warunków sanitarno-bytowych wykazały, że DDP posiadał:

⁵ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422).

- szatnię, pokój kadry (z umywalką), świetlicę dla seniorów, pokój socjalny seniorów (z umywalką), pokój do terapii zajęciowej seniorów, pokój do terapii indywidualnej, w tym ruchowej (z umywalką),
- toaletę z wc i umywalką,

oraz usytuowaną na drugim poziomie, w tym dla potrzeb DDP stołówkę wraz z toaletą z wc i umywalką oraz łazienką z prysznicem, wc i umywalką, dostosowaną dla potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się na wózku inwalidzkim (§ 86 ww. rozporządzenia).

(dowód: akta kontroli str. 323-324)

3.4.4. Kierownik MPOS wyjaśniła, że DDP ma swoją siedzibę w budynku położonym w centralnej części miasta, a zatem osoby mieszkające w tej jego części nie mają jakichkolwiek problemów z dotarciem do DDP (większość naszych podopiecznych mieszka w tych rejonach gdyż jest to najstarsza część miasta). Natomiast osoby zamieszkujące bardziej odległe tereny korzystały do 2015 r. z usług linii mikrobusowej nr 1, który dowoził je pod sam budynek MOPS oraz z komunikacji miejskiej (aktualnie na terenie miasta kursuje bezpłatny autobus linii 107, który ma 2 przystanki w okolicach MOPS), jak również z transportu rodziny lub znajomych. Do chwili obecnej sprawność fizyczna uczestników DDP była na tyle dobra, że dowóz w ww. postaci był wystarczający.

(dowód: akta kontroli str. 312-322)

3.5. Na 35 miejsc pobytu w DDP ze świadczeń (w rozbiciu na poszczególne kategorie wiekowe) korzystało odpowiednio:

- a) na koniec 2014 r. – 20 osób, z tego: 1 osoba w wieku do 60 lat, 4 osoby w wieku 61-70 lat, 11 osób w wieku 71-80 lat oraz 4 osoby w wieku 81-90 lat,
- b) na koniec 2015 r. – 25 osób, z tego: 3 osoby do 60 lat, 4 osoby od 61-70 lat, 11 osób od 71-80 lat oraz 7 osób od 81-90 lat,
- c) na koniec I półrocza 2016 r. – 28 osób, z tego: 5 osób do 60 lat, 5 osób od 61-70 lat, 9 osób od 71-80 lat oraz 9 osób od 81-90 lat.

Ww. osoby korzystały jednocześnie z pobytu oraz gorącego posiłku.

Posiłki wydawane uczestnikom DDP przygotowywano w oparciu o wymogi diety lekko strawnej, urozmaiconej, z ograniczeniem potraw smażonych, o bardzo niskiej gramaturze tłuszczu, soli i ostrych przypraw. Posiłki były dwudaniowe (zupa, danie główne, kompot).

Wszystkim osobom uczestniczącym w DDP udzielono wsparcia (skierowanie, gorący posiłek) na ich wniosek.

W DDP nie opracowywano indywidualnych planów zadań do realizacji dla poszczególnych uczestników DDP. Zastępca Kierownika MOPS ds. Pomocy Instytucjonalnej wyjaśniła, że DDP jest ośrodkiem wsparcia, który w przeciwieństwie do domu pomocy społecznej, jak również środowiskowego domu samopomocy, nie funkcjonuje w ściśle określony sposób (wynikający z przepisów prawa). Zarówno charakter (zbliżony do klubu, świetlicy), jak również powody skierowania osób do uczestniczenia w jego życiu nie wymagały opracowywania indywidualnych planów zadań do realizacji. Opracowywane w DDP plany pracy (tj. Plany Zajęć Kulturalno-Oświatowych i Terapeutycznych określające zadania miesięczne) wyznaczają kierunki do podejmowania działań na rzecz uczestników DDP realizując główne jego założenia programowe w zakresie wspierania i aktywizowania (treningi umiejętności spędzania czasu wolnego, rozwijania zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi, telewizyjnymi, udział w spotkaniach towarzyskich, kulturalnych, treningi umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, kształtowanie pozytywnych relacji z rodziną, sąsiadami, treningi dbałości o wygląd

zewnątrzny, higienę, itp.). Pobyt w DDP, a tym samym uczestnictwo w poszczególnych zajęciach, imprezach, spotkaniach miał charakter dobrowolny. Realizowanie poszczególnych zadań nie miało charakteru obowiązkowego wykonania w określony i z góry narzucony sposób oraz w ustalonym terminie, by w konsekwencji poddać je ocenie. Uczestnicy DDP mieli prawo wyboru w jakich zajęciach i w jakim stopniu chcą w nich uczestniczyć, natomiast osoba, która je organizowała i nadzorowała (kadra DDP) na podstawie wiedzy i obserwacji tworzyła grupy i podgrupy w taki sposób, by każdy z uczestników mógł w wykonywaniu zbiorowego i tematycznego zadania uczestniczyć. Kluczem uczestnictwa w terapii zajęciowej, ruchowej i innych zajęciach były niewątpliwie: wiek, sprawność psychofizyczna, samopoczucie w danym dniu, zainteresowania, zdolności, umiejętności, stopień trudności wykonywanego zadania (terapia zajęciowa). Nie było więc stałego i ściśle obowiązującego podziału na grupy gdyż z wieloletniej obserwacji wynika, że dla naszych uczestników bezcennym było poczucie bezpieczeństwa, spokój i rodzinna atmosfera, którą tworzą wspólnie pracując, bawiąc się, odpoczywając w odpowiednio stworzonych warunkach (obiekt bez barier architektonicznych, pomieszczenia przygotowane do zajęć, zagospodarowany teren wokół budynku). Uczestnikom DDP zdarzało się czasami odmówić udziału w zajęciach z przyczyn prozaicznych, ludzkich (złego samopoczucia, problemów osobistych lub rodzinnych), jednak były to odmowy rzadkie i krótkotrwałe. Personel natychmiast podejmował działania w celu ustalenia przyczyny odmowy udziału w zajęciach. Przeprowadzane były wówczas indywidualne rozmowy z podopiecznym, podczas których otrzymywali oni wsparcie i pomoc w sytuacjach trudnych i traumatycznych (świadczono również pomoc w zakresie dotarcia do odpowiedniego lekarza, pielęgniarki). Wielokrotnie uczestnicy DDP otrzymywali równoległe specjalistyczne wsparcie psychologa.

(dowód: akta kontroli str. 330-355)

Badanie ankietowe uczestników DDP wykazało, że prowadzone dla nich różne formy zajęć i świadczeń (m.in. spotkania z psychologiem, aktywizacja ruchowa, imprezy okolicznościowe, propozycje kulturalne, posiłki) spełniały ich potrzeby i oczekiwania.

(dowód: akta kontroli str. 281-311)

3.6. W okresie objętym kontrolą w skład kadry DDP bezpośrednio zajmującej się osobami starszymi wchodziło:

- opiekun posiadający wykształcenie zawodowe (zatrudniony do końca 2015 r.),
- masażysta posiadający wykształcenie policealne – studium masażu (zatrudniony w wymiarze 0,5 etatu do końca 2015 r.),
- instruktor ds. kulturalno-oświatowych posiadający wykształcenie policealne – asystent osoby niepełnosprawnej oraz kurs udzielania pierwszej pomocy,
- opiekun posiadający wykształcenie wyższe – nauki o rodzinie w specjalności kurator i mediacje rodzinne, a następnie (w jego zastępstwie) opiekun posiadający wykształcenie wyższe pedagogiczne w specjalności pedagogika resocjalizacyjna oraz szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy (zatrudniony do końca lipca 2016 r.).

Od 1 sierpnia 2016 r. zamiast opiekuna zatrudniony został terapeuta (wykształcenie wyższe pedagogiczne w specjalności pedagogika resocjalizacyjna), a od 1 listopada 2016 r. instruktor terapii zajęciowej (wykształcenie policealne – terapeuta zajęciowy).

W ww. okresie na 1 pracownika DDP (bezpośrednio zajmującego się osobami starszymi) przypadało od 5 do 14 uczestników DDP (na podstawie doświadczenia i obserwacji MOPS przyjął relację 1 pracownik na 10-15 uczestników).

Kierownik MOPS wyjaśniła, że nie występowała do Burmistrza ani Rady Miasta o dodatkowe etaty dla DDP, ponieważ w stosunku do liczby uczestników oraz posiadanych miejsc liczba etatów była wystarczająca i zabezpieczała potrzeby.

(dowód: akta kontroli str. 312-315, 329)

3.7. W badanym okresie wydatki DDP wyniosły odpowiednio:

a) w 2014 r. – 450,8 tys. zł (tj. 87,2% planu z uchwały budżetowej), w tym na zakupy:

- materiałów i wyposażenia (§ 4210) – 10,3 tys. zł,
- środków żywności (§ 4220) – 105,9 tys. zł,
- energii (§ 4260) – 18,8 tys. zł,
- usług remontowych (§ 4270) – 14,3 tys. zł,
- usług pozostałych (§ 4300) – 5,4 tys. zł,
- inwestycyjne (§ 6060) – 3,9 tys. zł,

b) w 2015 r. – 439,7 tys. zł (80,1% planu), w tym na zakupy:

- materiałów i wyposażenia (§ 4210) – 10,3 tys. zł,
- środków żywności (§ 4220) – 101,5 tys. zł,
- energii (§ 4260) – 14,9 tys. zł,
- usług remontowych (§ 4270) – 14,5 tys. zł,
- usług pozostałych (§ 4300) – 5,1 tys. zł,

c) w I półroczu 2016 r. – 206,3 tys. zł (36,6% planu), w tym na zakupy:

- materiałów i wyposażenia (§ 4210) – 5,9 tys. zł,
- środków żywności (§ 4220) – 30,8 tys. zł,
- energii (§ 4260) – 12,5 tys. zł,
- usług remontowych (§ 4270) – 3,1 tys. zł,
- usług pozostałych (§ 4300) – 4,4 tys. zł.

Uczestnicy DDP nie ponosili kosztów z tytułu pobytu w placówce (pobyt bezpłatny).

(dowód: akta kontroli str. 24-45)

3.8. Badanie ankietowe uczestników DDP wykazało, że organizacja DDP zapewniała im poczucie intymności, bezpieczeństwa i godności. W DDP znajdował się pokój do indywidualnych rozmów z seniorami, w którym można było prowadzić pracę socjalną, rozmowy wspierające lub organizować konsultacje psychologiczne.

MOPS posiadał Procedurę przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków, wprowadzoną zarządzeniem Nr 16/2012 Kierownika MOPS z dnia 31 grudnia 2012 r.

W okresie objętym kontrolą do MOPS nie wpłynęły żadne skargi lub zażalenia od uczestników DDP na jego działalność.

(dowód: akta kontroli str. 282-311, 323-328)

**Ocena
częstkowa**

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie zapewnienie należytej opieki osobom starszym w DDP.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo
zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁶ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku.

Gdańsk, dnia 22 listopada 2016 r.

Kontroler
Zdzisław Stefan Zbierski
Główny specjalista kontroli państwowej

Podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

Dyrektor

z up.

P.O. WICEDYREKTORA DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
w Gdańsku

Podpis
Teresa Sawicka

⁶ Dz.U. z 2015 r. poz. 1096 oraz z 2016 poz. 677.